

Referat fra møte i nasjonalt brukerråd (NBR) 24.04.24

Tid: kl.12-16

Sted: Statped i Oslo, Gamle Hovsetervei 3 / digitalt (Webex)

Referent: Vibeke Fjeld / Inger Larsen

Deltakere fra brukerorganisasjonene

Eirik Dahl, SAFO, Norsk Forbund for utviklingshemmede (digitalt)

Anne Berit Befring, SAFO, Foreningen Norges Døvblinde, vara (fysisk)

Sissel Sørensen Bye, FFO, Norges Blindforbund (fysisk)

Sverre Fuglerud, FFO, Norges Blindforbund, vara (digitalt)

Marit Winjor, FFO, Hørselshemmedes Landsforbund, vara (fysisk)

Trond Løvdok, FFO, ADHD Norge (digitalt)

Terje Holsen, FFO, Norsk Tourette Forening (fysisk)

Robyn Grøndahl, FFO, FFO sentralt, vara (fysisk)

Per Gunnar Johnsen, FFO, Norges Døveforbund (digitalt)

Linda Djuve, FFO, Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (fysisk)

Ingrid Thunem, Unge Funksjonshemmede (fysisk)

Deltakere fra Statped

Annemarie Bechmann Hansen, direktør

Kjell Håkon Andersen, divisjonsdirektør

Håkon Fenstad, kommunikasjonsdirektør

Vibeke Fjeld, sekretariat

Inger Larsen, sekretariat

Ellen-Marit O. Gaup, avdelingsleder SEAD

Marit Elin Eide, divisjonsdirektør

Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 08/24 Orientering fra leder

Terje Holsen informerte om dialog med Statped som forberedelse til sak 11.

Sak 09/24 Orientering fra Statped

Orientering ved Kjell Håkon Andersen om følgende saker:

- **Statpedkonferansen 25.04.24**

- **Statpeds årsrapport 2023**

Innspill i møtet: Det ble reist spørsmål om det var geografiske skjevheter når det gjelder individbaserte tjenester og statistikk knyttet til etterspørsel på ulike fagområder ut fra geografi og kommunestørrelse. Brukerorganisasjonene besitter mye kunnskap som kan være relevant for å analysere statistikk som framkommer i årsrapporten.

Statped vil involvere NBR i analyse av ulike temaer i årsrapporten.

- **Endringer ved Statpeds lokasjoner**

- **Elevkurs syn og hørsel**

- **Samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og Statped**

Innspill i møtet: Positivt at arbeidet med avtaler er kommet så langt. Det ble reist spørsmål om NBR kan få tilgang til avtalene.

Statped vil dele disse med brukerrådet etter signering.

- **Dialog med kommuner og fylkeskommuner om sasetapgruppene**

Innspill i møtet: Det ble etterlyst mer brukermedvirkning i prosjektet og det var ønske om å få tilgang til dokumentasjon etter workshopene som ble gjennomført i faglig brukerråd syn og faglig brukerråd hørsel, tegnspråk og kombinerte sasetap.

Statped vil sørge for at brukerrådet får tilgang til denne dokumentasjonen.

- **Oppnevning brukerråd**

- **Brukerkonferansen og programkomité**

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 10/24 Samisk spesialpedagogisk støtte

Bakgrunn for saken: Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD) har fått nytt mandat. Statpeds virksomhetsstrategi har et innsatsområde knyttet til å styrke det spesialpedagogiske arbeidet med samiske barn og elever.

Ellen-Marit O. Gaup informerte om mandatet og arbeidet med samisk spesialpedagogisk støtte i Statped.

Innspill i møtet: Satsningen i Statped ble rost. Arbeidet med flerspråklig og flerkulturell forståelse kan ha overføringsverdi til annet arbeid i Statped.

Statped svarte ut konkrete spørsmål slik:

1. SEAD er lokalisert i Kautokeino, Alta, Drag og Tromsø.
2. Statped får flest søknader fra de tre nordligste fylkene, og er bekymret for mørketall i Midt- og Sør-Norge.
3. SEAD arbeider spesielt med det samiske, men alle brukergrupper (inkludert skogfinner og kvener der det er fellestrekk med samisk spesialpedagogisk støttebehov) skal bli ivaretatt av Statped.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 11/24 Arbeid med nytt mandat for brukermedvirkning i Statped

Bakgrunn for saken: Saken er en oppfølging av sak 04/2024 fra møtet 14. februar, hvor det var enighet om at NBR skulle arbeide videre med å utvikle mandatet.

Terje Holsen innledet og presenterte alternative formuleringer knyttet til formål, brukerrådenes oppgaver og brukerkonferansen som brukermedvirkningsarena.

I møtet kom følgende innspill til brukerrådsarbeidet:

- Viktig med tydelig formålsbeskrivelse uten begreper som kan tolkes ulikt.
- Alle brukerorganisasjonene må stå fritt til å melde saker til faglige brukerråd.
- Det er ønske om å invitere KD til møtene. Tidligere meldte brukerrådene mer inn til KD.
- Brukerorganisasjonene jobber interessepolitisk blant annet opp mot KD utenom brukerrådene.
- Det var delte meninger om saker bør til faglige brukerråd før de blir tatt opp i nasjonalt brukerråd. Noen framhevet dette som viktig, mens andre mente at det vil være mest hensiktsmessig med fleksible rutiner og ikke en fast rekkefølge.
- Det er uheldig å bruke begrepet innenfor Statpeds mandat og Statpeds rammer når det gjelder hvilke saker som kan tas opp i brukerrådene.
- Det er viktig med konkrete frister for å melde inn saker.

Statped ga uttrykk for at en god formålsbeskrivelse vil være til god hjelp når det gjelder nivå for brukermedvirkning og hvilke saker som er aktuelle for behandling i brukerrådene. Statped er opptatt av å få råd og innspill fra brukerrådene og at det ikke er nødvendig at rådene kommer fram til en felles mening på ulike spørsmål og saker som blir reist.

Når det gjelder kontakt med KD, er Statped opptatt av at brukerrådene ikke er brukerråd for KD, men for Statped. KD kan bli invitert for å gi informasjon om aktuelle saker til brukerrådet.

Statped ønsker å se nærmere på hvordan god dialog mellom ledere og sekretariat for brukerrådene kan organiseres med tanke på hensiktsmessig fordeling av saker.

I møtet kom følgende innspill knyttet til brukerkonferansen:

- Statped informerte om at det var 100 deltakere på fjorårets konferanse og at evalueringene var gode.
- Det bør komme tydeligere fram i formuleringen at de unges stemme skal være aktivt til stede i konferansen.
- Brukerkonferansen er en fin og verdifull kunnskapsarena.

På grunnlag av innspill i møtet vil det bli utarbeidet et nytt mandat for brukermedvirkning i Statped.

Sak 12/24 Samarbeid med NTNU om utdanninger

Bakgrunn for saken: Nasjonalt brukerråd ønsker informasjon om status for samarbeidet med NTNU og tilbudet om videreutdanninger på Statpeds fagområder.

Marit Elin Eide innledet.

I møtet kom følgende innspill:

- Det er positivt at dialogen mellom Statped og NTNU har ført til videreføring av videreutdanningstilbudene. Dette er en «gladnyhet». Brukerorganisasjonene har også bidratt til dette.
- Det vil være viktig med dialog med Universitetet i Oslo (UiO) om utvikling av utdanningstilbud på syn og hørsel.

Statped informerte om at NTNU og UiO har dialog om utdanningstilbud på fagområdet hørsel.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 13/24 Status om kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Bakgrunn for saken: Nasjonalt brukerråd ønsker informasjon om arbeidet i kompetanseløftet.

Marit Elin Eide innledet.

I møtet kom følgende innspill: I Øst-Agder er det stor aktivitet i regi av tilskuddsordningene, og Universitetet i Agder har en aktiv rolle.

Statped svarte ut konkrete spørsmål slik:

1. Det kan være ulike hindre for kompetanseheving i regi av kompetanseløftet i kommuner. Dette handler om både kapasitet og kompetanse, og det vil være interessant å få anledning til å analysere dette nærmere.
2. Risikoworkshopene som blir arrangert i samarbeid mellom Udir, KS og Statped er knyttet opp mot intensjonen i kompetanseløftet og bygger på de ulike partenes erfaringer og dokumentasjon. Statped har god dokumentasjon knyttet til sitt arbeid og deltakelse og Udir har blant annet årlige rapporter fra statsforvalterne som viktig informasjonskilde.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Sak 14/24 Informasjon fra FFO om tidsplan for opplæringspakke for brukermedvirkere

Bakgrunn for saken: Oppfølging av sak 03/2024 fra møtet 14. februar 2024.

Robyn Grøndahl informerte om arbeidet.

FFO, SAFO og Unge funksjonshemmede skal samarbeide om å utvikle en felles kompetansehevende ressurs for alle brukerrepresentanter i Statped. Formatet og innholdet i ressursen skal baseres på brukerrådernes behov. I første omgang vil alle som møter fast i brukerrådene i Statped, inviteres til å svare på en spørreundersøkelse om erfaringer fra brukerrådsarbeidet. Det vil også gjennomføres dybdeintervjuer i grupper for å sikre at ressursen svarer ut behovene i brukerrådene.

Arbeidsgruppen vil ha dialog med Statped for å sikre et godt samspill med Statpeds informasjonspakke til brukerrepresentanter. Vi har ønske om, med forbehold om at fremdriftsplanen går som planlagt, å ha en testversjon klar til ny periode for brukerrådene i 2025.

Sak 15/24 Digital infopakke om Statped til brukermedvirkere

Bakgrunn for saken: Statped ønsker innspill til arbeidet med å utvikle en digital informasjonspakke om Statped til brukermedvirkere. Det er ønske om innspill til arbeidet.

Kjell Håkon Andersen viste til saksvedlegget og informerte kort om arbeidet og at Statped vil ha god dialog med FFO (jfr sak 14/24). Innspill til innhold i digital infopakke om Statped kan sendes til Vibeke Fjeld senest 30.4.

Sak 16/24 Eventuelt

Norges Blindforbund (NBF) og Hørselshemmedes landsforbund (HLF) tok opp spørsmål om elevkurs.

Organisasjonene uttrykker misnøye og overraskelse over Statpeds vurdering av elevkurs som ble sendt til KD 15. mars. De mener at deres innspill i liten grad har nådd fram. De var særlig kritiske til avsnittet hvor Statped omtaler kursene som sosiale møteplasser og som kan ivaretas av andre, for eksempel brukerorganisasjonene. HLF ga uttrykk for at det er viktig at fagpersoner arrangerer kurs for å sikre det faglige innholdet. Da må dette i tilfelle knyttes til et fagmiljø, for eksempel HLF Rehabilitering. Det ble også gitt uttrykk for at kursenes betydning for mestring av eget sansetap i for liten grad ble vektlagt i Statpeds vurdering. NBF ga uttrykk for at det er sterkt kritikkverdig at ikke momenter som behov for opplæring i sex og samliv i lys av overrepresentasjon av overgrep blant unge med funksjonsnedsettelse, kommer fram.

Det ble reist spørsmål om videre prosess og om det vil bli arrangert kurs i 2024.

Statped informerte om behov for å få en tydelig avklaring i Kunnskapsdepartementet (KD) når det gjelder elevkurs som tjenestetilbud i Statped. KD har gitt informasjon om at deres behandling av saken vil ta noe tid. Statped må foreta en selvstendig vurdering av om det skal tilbys kurs i 2024 i forkant av avklaring fra KD.

Statped ber om tilbakemeldinger fra brukerorganisasjonene om formuleringer i vurderingen som brukerorganisasjonene mener at er uheldig i forhold til deres rolle og innspill de har kommet med. Tilbakemeldingene vil bli formidlet til KD i etatsstyringsmøtet 6. mai. Tilbakemeldingene kan sendes til Vibeke Fjeld senest 30.4.

Terje Holsen oppfordret til at eventuelle innspill knyttet til evaluering av dagens møte, kunne sendes til han.